

A Review of the Articles on the Effect of the Qur'an on Maternal and Fetal Outcomes: A Brief Report

Azita Fathnejad-Kazemi¹, AnvarSadat Nayebi Nia^{2*}, FatemehSadat NayebiNia³

- 1- Assistant Professor, Department of Midwifery, Faculty of Nursing and Midwifery, Tabriz Medical Sciences, Islamic Azad University, Tabriz, Iran.,
- 2- Assistant Professor, Department of Midwifery, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran.
- 3- Bachelor of Nursing, Heshmatieh Hospital, Sabzevar University of Medical Sciences, Sabzevar, Iran.

***Corresponding Author:**

AnvarSadat Nayebi Nia
Clinical Cares and Health
Promotion Research Center,
Karaj Branch, Islamic Azad
University, Karaj, Iran

Email:

anvar.nayebi@gmail.com

Received: 26 Apr 2021

Revised: 17 Dec 2021

Accepted: 27 Dec 2021

Abstract

Childbirth is recognized as one of the most important events in a woman's life. In some Islamic sources, there are different instructions to reduce labor pains, one of which is reciting the Quran. Due to the impact of religious values on various aspects of human life, the present study aimed to review the articles related to the influence of the Qur'an on the maternal and fetal outcomes and based on studies conducted in Iran and the world and based on articles published in Scopus, Magiran, SID, Pubmed databases, as well as Google Scholar search engine. After completing the search and evaluation of articles, 12 articles which were conducted in the years 2010-2021 were included in the study. The results of the study pointed out that listening to the Quran is significantly associated with a reduction in pain intensity, length of labor, anxiety, stable blood pressure and maternal heart rate during labor, as well as an improvement in the neonatal health assessment score (Apgar). Considering the effect of the Quran on relieving labor pains and improving maternal psychological conditions during labor, it can be used as one of the effective measures in the promotion of childbirth health.

Keywords: Anxiety, Childbirth, Health, Pain, Quran

► **Citation:** Fathnejad-Kazemi A, Nayebi Nia A, Nayebi Nia F. A Review of the Articles on the Effect of the Qur'an on Maternal and Fetal Outcomes: A Brief Report. Religion and Health, Autumn & Winter 2021; 9(2): 81-88 (Persian).

مروری بر مقالات مرتبط با تأثیر قرآن بر پیامدهای مادری و جنینی: گزارش کوتاه

آزیتا فتح‌نژاد کاظمی^۱، انور سادات نایبی‌نیا^{۲*}، فاطمه سادات نایبی‌نیا^۳

چکیده

زایمان یکی از اتفاقات بسیار مهم در زندگی زنان است. در برخی منابع اسلامی برای کاهش دردهای زایمانی دستورالعمل‌های متفاوتی وجود دارد که یکی از آن‌ها قرائت برخی از سوره‌های قرآن است. با توجه به تأثیر ارزش‌های دینی و نیز اثرگذاری قرآن بر ابعاد مختلفی از زندگی بشر، مطالعه حاضر با هدف مروری بر مقالات مرتبط با تأثیر قرآن بر پیامدهای مادری و جنینی و بر اساس مطالعات انجام‌شده در ایران و جهان و مقالات چاپ شده در پایگاه‌های اطلاعاتی scopus، SID، amagiran، pubmed و موتور جست‌وجوی Google Scholar انجام شد. پس از تکمیل جست‌وجو و ارزیابی مقالات، ۱۲ مقاله در بازه زمانی ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱ وارد مطالعه شد. نتایج بررسی مطالعات نشان داد گوش سپردن به آوای قرآن به‌طور معنی‌داری با کاهش شدت درد، طول زایمان و اضطراب، بالا نرفتن فشارخون و ضربان قلب مادر در طول زایمان و بهبود نمره ارزیابی سلامت نوزاد ارتباط دارد. با توجه به تأثیر آوای جان‌بخش قرآن بر تسکین دردهای زایمانی و بهبود شرایط روحی و روانی مادر حین زایمان، می‌توان از آن به‌عنوان یکی از اقدامات مؤثر در ارتقای سلامت زایمان و ترویج زایمان طبیعی بهره برد.

واژه‌های کلیدی: اضطراب، درد، زایمان، سلامت، قرآن

- ۱- استادیار، گروه مامایی، دانشکده پرستاری مامایی، علوم پزشکی تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران
- ۲- استادیار، گروه مامایی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران
- ۳- کارشناس پرستاری، بیمارستان حشمتیه، دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، سبزوار، ایران

* مؤلف مسئول:

انور سادات نایبی‌نیا
مرکز تحقیقات مراقبت‌های بالینی و ارتقای سلامت، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران

Email:

anvar.nayebi@gmail.com

دریافت: ۶ اردیبهشت ۱۴۰۰

اصلاحات: ۲۴ آذر ۱۴۰۰

پذیرش: ۶ دی ۱۴۰۰

◀ استناد: فتح‌نژاد کاظمی، آزیتا؛ نایبی‌نیا، انور سادات؛ نایبی‌نیا، فاطمه سادات. مروری بر مقالات مرتبط با تأثیر قرآن بر پیامدهای مادری و جنینی: گزارش کوتاه. دین و سلامت، پاییز و زمستان ۱۴۰۰؛ ۹(۲): ۸۸-۸۱ (فارسی).

مقدمه

مختلف سلامت و از آنجا که سلامت زایمان یکی از ابعاد مهم در نظام بهداشتی است، مطالعه حاضر با بررسی طیف وسیع‌تری از پیامدهای مرتبط با سلامت زایمان و با هدف مروری بر مقالات مرتبط با تأثیر قرآن بر پیامدهای مادری و جنینی انجام شد.

مواد و روش‌ها

مطالعه حاضر مروری بر مقالاتی است که به تأثیر قرآن بر پیامدهای مادری و جنینی پرداخته‌اند. در این مطالعه بانک‌های اطلاعاتی Pubmed, SID, Scopus, MEDLINE, Magiran و موتور جستجوی Google Scholar در بازه زمانی ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱ بر اساس عنوان، چکیده و کلیدواژه و با استفاده از استراتژی جستجوی پیشرفته، عملگرها و تگ‌های متناسب جستجو شدند. برای جستجوی مقالات از کلمات کلیدی delivery health labor, Quran, pain و معادل فارسی آن‌ها استفاده شد. در نهایت ۴۶۷ مقاله از بانک‌های اطلاعاتی استخراج شد.

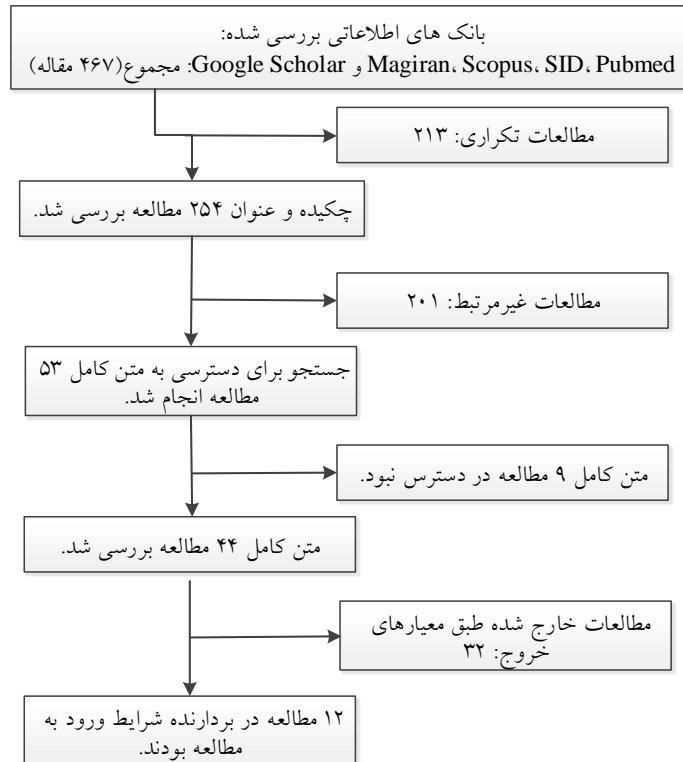
مطالعات به صورت مستقل توسط دو محقق و در دو مرحله غربالگری شدند. در مرحله اول با خواندن خلاصه مقالات و عناوین، مقالات منطبق بر معیارهای ورود و خروج انتخاب شدند. در مرحله دوم، متن کامل مقالات باقی‌مانده به دقت بررسی شد و مقالاتی که با معیارهای ورود و خروج مطابقت کامل داشتند، وارد مرور شدند. شکل ۱ بیانگر مراحل مختلف انجام مطالعه است.

معیارهای ورود به مطالعه عبارت بود از: ۱- مطالعاتی که پیامدهای مربوط به زایمان را سنجیده باشند؛ ۲- مطالعات مداخله‌ای باشند؛ ۳- مطالعات در بازه زمانی ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۰ بدون محدودیت زبانی باشند.

معیارهای خروج عبارت بود از: ۱- مقالاتی که با موضوع بررسی ارتباطی نداشتند؛ ۲- داده‌های مقالات مروری و خلاصه مقالات باشند؛ ۳- مقالاتی که متن کامل آن‌ها موجود نبود.

زایمان یکی از مهم‌ترین اتفاقات زندگی زنان است که برای آن‌ها اثرات روان‌شناختی و جسمی به همراه دارد (۱). درد زایمان در عین حال که طبیعی است، موجب رنجش زنان می‌شود (۲). تحمل این درد در شکل‌گیری ارتباط عاطفی و دل‌بستگی بین مادر و نوزاد مؤثر است (۳). درد زایمان به قدری شدید است که به بروز آشفتگی در مادر منجر می‌شود و بر شرایط مختلف روحی و جسمی مادر مانند خستگی، اضطراب، ترس و استرس تأثیر می‌گذارد (۴، ۵، ۶). علاوه بر این درد زایمان ممکن است با عوارض ناخواسته در جنین نیز همراه باشد (۴).

عوامل روانی، بیولوژیکی، اجتماعی و فرهنگی بر درک زن از شدت درد زایمان مؤثر است (۶). مذهب یکی از این عوامل تأثیرگذار است (۷). بر این اساس یکی از روش‌های مدیریت درد و استرس، استفاده از راهکارهایی است که بر پایه مداخلات روان‌شناختی-مذهبی طراحی می‌شوند (۸). در دین اسلام برای کاهش دردهای زایمانی دستورالعمل‌های متفاوتی وجود دارد که یکی از آن‌ها قرائت برخی از سوره‌های قرآن است (۶). نتایج مطالعه لبنا و همکاران (۲۰۰۷) در اردن نشان داد یکی از چارچوب‌هایی که زنان برای سازگاری با درد زایمان انتخاب می‌کنند، معنویت، اطمینان به خدا و تکرار آیات قرآن است (۹). از طرفی، موسیقی درمانی به عنوان یکی از روش‌های غیردارویی کاهش درد شناخته شده است (۱۰-۱۲). یکی از انواع موسیقی، موسیقی ناشی از تلاوت قرآن است که از باشکوه‌ترین ابعاد اعجاز قرآن است (۱۳). در مطالعه فراتحلیل عبدالرزاق و همکاران (۲۰۲۰) نتایج نشان داد گوش دادن به قرآن بر کاهش سطح اضطراب، استرس، افسردگی و بهبود سلامت روان مؤثر است (۱۴). نتایج مطالعه مروری خوشالی و همکاران (۲۰۱۹) نیز نشان دهنده تأثیر قرآن بر سلامت روح و روان بود (۱۵). با توجه به تأثیر اعجاز‌آمیز آوای قرآن بر جنبه‌های

شکل ۱: مروری بر مطالعات جست و جوشده و انتخاب مقالات

یافته‌ها و بحث

از بین مقالات یافت شده ۱۲ مقاله که در راستای اهداف پژوهش بودند، وارد مطالعه شدند. ابعاد بررسی شده در مطالعات شامل شدت درد، پیامدهای مادری و پیامدهای جنینی بود که به ترتیب نتایج آن‌ها گزارش می‌شود.

شدت درد: از ۶ مطالعه که به تأثیر قرآن بر درد زایمان پرداخته بودند، در ۵ مطالعه تلاوت یا شنیدن قرآن به طور معنی‌داری به کاهش درد مرحله اول زایمان منجر شده بود (۱۸-۱۶، ۱۶، ۱۶) (جدول ۱).

پیامدهای مادری: در ۸ مطالعه‌ای که تأثیر قرآن بر اضطراب مادر بررسی شده بود، تأثیر قرآن بر کاهش اضطراب حین زایمان و سزارین معنی‌دار بود (۲۵-۱۸).

فشار خون مادر در ۶ مطالعه بررسی شده بود که در ۴ مطالعه، گوش سپردن به قرآن حین زایمان یا سزارین تأثیر معنی‌داری بر کنترل افزایش فشار خون داشت (۲۴، ۲۳، ۱۸، ۱۸). از ۴ مطالعه‌ای که تأثیر قرآن را بر ضربان قلب مادر بررسی کرده بودند، نتایج ۲ مطالعه معنی‌دار بود (۲۳، ۱۸). نتایج ۳ مطالعه نشان داد قرآن در کاهش

طول مدت زایمان مؤثر است (۲۱، ۱۶، ۱۰). (جدول ۱)
پیامدهای جنینی: از ۳ مطالعه که به نمره ارزیابی سلامت نوزاد را بررسی کرده بودند، در ۲ مطالعه قرآن تأثیر معنی‌داری بر بهبود نمره ارزیابی سلامت نوزاد داشت (۱۸، ۱۰). در زمینه ضربان قلب جنین نتایج معنی‌داری پیدا نشد (۱۷، ۱۶) (جدول ۱).

هدف از مطالعه حاضر مروری بر مقالات مرتبط با تأثیر قرآن بر سلامت زایمان است. نتایج نشان داد تلاوت و شنیدن آوای دل‌نشین قرآن تأثیر مثبتی بر کاهش درد و اضطراب زمان زایمان، علائم حیاتی مادر و وضعیت نوزاد دارد. تأثیر قرآن بر میزان اضطراب مادر در تمام مطالعات معنی‌دار بود. در مطالعه نیازآذری و همکاران (۲۰۱۷) نتایج نشان داد معنویت‌درمانی به‌طور معنی‌داری باعث کاهش اضطراب و افزایش کیفیت زندگی زنان مبتلا به دیابت بارداری می‌شود (۲۶). نتایج مطالعه فراتحلیل ایرانی و همکاران (۲۰۲۰) نشان دهنده تأثیر آوای قرآن بر کاهش میزان اضطراب حین زایمان بود (۲۷). در مطالعه مروری خوشالی و همکاران (۲۰۱۹) نیز گزارش

جدول ۱: مشخصات مقالات جست‌وجوشده در خصوص تأثیر قرآن بر شدت درد زایمان و پیامدهای مادری-جنینی

ردیف	نویسنده (سال)	حجم نمونه	زمان انجام مداخله	نوع مداخله	شدت درد		متغیرهای آزمون شده (P)					
					مرحله اول زایمان	مرحله دوم زایمان	اضطراب	سطح کورتیزول	فشارخون	ضربان قلب مادر	طول مدت زایمان	نمره ارزیابی سلامت جنین نوزاد
۱	محمدی تبار (۶) (۲۰۱۲)	۸۷ نفر (۲ گروه مورد و شاهد)	سه ماهه آخر بارداری	تلاوت قرآن روزی یک بار	<۰/۰۰۱*	۰/۳۶						
۲	فروهری (۱۶) (۲۰۱۱)	۹۰ نفر (۳ گروه ترتیل، تواضع و شاهد)	فاز فعال زایمان	پخش قرآن ۲۰ دقیقه	<۰/۰۰۱*		۰/۱۵				۰/۶	
۳	نادریان ر (۱۹) (۲۰۱۹)	۶۰ نفر (۲ گروه مورد و شاهد)	فاز فعال زایمان	پخش قرآن یک ساعت	<۰/۰۰۱*							
۴	سهم‌الدینی (۱۸) (۲۰۱۴)	۶۰ نفر (۲ گروه مورد و شاهد)	فاز فعال زایمان	پخش قرآن ۴۵ دقیقه	<۰/۰۰۱*	<۰/۰۰۱*						
۵	بایرامی (۱) (۲۰۱۴)	۶۰ نفر (۲ گروه مورد و شاهد)	مرحله اول زایمان	پخش قرآن ۳۰ دقیقه	<۰/۰۰۱*			۰/۰۰۱*	<		<۰/۰۰۱*	<۰/۰۰۱*
۶	میرباقراچریز (۲۱) (۲۰۱۰)	۸۰ نفر (۲ گروه مورد و شاهد)	قبل از سزارین	پخش قرآن ۲۰ دقیقه		۰/۰۰۲*						
۷	رفعتی (۲۳) (۲۰۱۶)	۶۰ نفر (۲ گروه مورد و شاهد)	قبل از سزارین	پخش قرآن ۲۰ دقیقه		۰/۰۳۵*	۰/۰۴۳*	۰/۴۱				
۸	علامه (۲۲) (۲۰۱۳)	۹۸ نفر (۲ گروه مورد و شاهد)	قبل از سزارین	پخش قرآن ۱۰ دقیقه		۰/۰۰۵*	۰/۰۰۵*	۰/۰۰۵*				
۹	شریفی (۲۴) (۲۰۱۲)	۴۵ نفر (۳ گروه قرآن، موسیقی و شاهد)	قبل از سزارین	پخش قرآن ۲۰ دقیقه	<۰/۰۰۱*							
۱۰	اسماعیلی (۱۵) (۲۰۱۹)	۱۰۲ نفر (۲ گروه مورد و شاهد)	فاز فعال زایمان	پخش قرآن ۲۰ دقیقه	<۰/۰۰۵*		۰/۳۹	۰/۶۱			۰/۱۰	
۱۱	الساید (۱۷) (۲۰۲۰)	۱۲۸ نفر (۲ گروه مورد و شاهد)	فاز فعال زایمان	پخش قرآن ۳۰ دقیقه	۰/۰۰۱*		۰/۰۰۱*	۰/۰۰۱*			<۰/۰۰۵*	
۱۲	گودانصر (۲۰) (۲۰۲۱)	۱۰۰ نفر (۲ گروه مورد و شاهد)	مرحله اول زایمان	پخش قرآن ۳۰ دقیقه	۰/۱۳	۰/۰۰۴*					۰/۲۷	۰/۰۱۹*

شدت قرآن بر کاهش ناامیدی، پوچ‌گرایی، اضطراب، ترس و افسردگی مؤثر است (۱۵). نتایج مطالعات گزارش‌شده و مطالعه حاضر، تأثیر مثبت قرآن را بر سلامت روان تأیید می‌کنند.

در بیشتر مطالعاتی که تأثیر قرآن را بر درد زایمان بررسی کرده بودند، مداخله اثر معنی‌داری بر درد داشت. خانی و همکاران (۲۰۱۹) در نتایج مطالعه خود گزارش کردند گوش سپردن به آوای قرآن بر کاهش اضطراب مادران و در نتیجه کاهش احساس درد زایمان مؤثر است (۲۸). نتایج مطالعه فراتحلیل ایرانی و همکاران (۲۰۲۰) نیز نشان داد پخش آوای قرآن در طول زایمان به‌طور معنی‌داری بر

کاهش شدت درد زایمان تأثیر می‌گذارد (۲۷). در مطالعه حاضر علاوه بر درد و اضطراب، پیامدهای جنینی و مادری از جمله فشارخون و ضربان قلب مادر نیز بررسی شد. در ۴ مطالعه از ۶ مطالعه‌ای که به بررسی فشارخون پرداخته بودند، نتایج نشان‌دهنده تأثیر معنی‌دار قرآن بر کنترل افزایش فشارخون بود. در ۳ مطالعه تأثیر قرآن بر کنترل افزایش ضربان قلب مادر معنی‌دار بود. نتایج مطالعه شیروانی و همکاران (۲۰۱۷) نشان داد بعد از پخش قرآن برای بیماران بستری، میانگین فشارخون و تعداد ضربان قلب به‌طور معنی‌داری کمتر می‌شود (۱۳). میرباقراچریز و همکاران (۲۰۱۱) در مطالعه خود گزارش

ترتیب قدمی مؤثر در ترویج زایمان طبیعی برداشت.

پیشنهادات

پیشنهاد می شود پژوهش‌های گسترده‌تری برای بررسی تأثیر قرآن بر پیامدهای جنینی و نوزادی و ابعاد کمتر بررسی شده از پیامدهای مادری مانند دل‌بستگی مادر و نوزاد و موفقیت در شیردهی طراحی شود.

محدودیت‌ها

بررسی نکردن منابع خاکستری و سامانه ثبت کارآزمایی‌ها از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر است.

حمایت مالی

پژوهش بدون حمایت مالی انجام شده است.

ملاحظات اخلاقی

نویسندگان اعلام می‌دارند در این پژوهش تمامی اصول اخلاقی مرتبط از جمله رعایت حقوق نویسندگان رعایت شده است.

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می‌کنند تضاد منافی در این تحقیق وجود ندارد.

تشکر و قدردانی

بدین‌وسیله از حجت‌الاسلام مهدی بهادری به‌خاطر راهنمایی در دسترسی به آیات و روایات قدردانی می‌شود.

کردند شنیدن آوای قرآن قبل از عمل جراحی بر کاهش اضطراب، ضربان قلب و فشارخون تأثیر معنی‌داری دارد، اما در مورد تنفس نتایج معنی‌دار نبود (۲۹). پیامدهای جنینی بررسی شده در مطالعه حاضر مربوط به ضربان قلب جنین و نمره ارزیابی سلامت نوزاد است. گرچه نتایج در مورد ضربان قلب معنی‌دار نبود، تأثیر قرآن بر نمره ارزیابی سلامت نوزاد در ۲ مطالعه معنی‌دار بود.

دو درون‌مایه از درون‌مایه‌های استخراج شده در مطالعه کیفی ثناگو و همکاران (۲۰۱۵) عبارت بودند از: ۱- نقش آموزه‌های قرآنی در سلامت مادر و نوزاد حین زایمان؛ ۲- رساندن برکات قرآن به جنین (۳۰) که این نتایج نشان‌دهنده تأثیر مثبت قرآن بر پیامدهای جنینی بود. اگرچه مطالعات بیشتری برای بررسی تأثیر آوای قرآن بر پیامدهای جنینی و مادری نیاز است، با توجه به نتایج مطالعات بررسی شده، شنیدن آوای قرآن علاوه بر کاهش درد و اضطراب زمان زایمان، بر علائم حیاتی مادر و نوزاد نیز تأثیر مثبت دارد.

نتیجه‌گیری

نتایج مطالعه مروری حاضر نشان داد قرائت قرآن و شنیدن آوای دل‌نشین آن بر کاهش شدت درد زایمان و ارتقای سلامت جسمی و روانی زن در طول زایمان تأثیر دارد و بر پیامدهای نوزادی نیز اثرگذار است. از آنجاکه در کشور ما زمینه‌های فرهنگی و مذهبی فراهم است، می‌توان از آوای جان‌بخش قرآن برای ارتقای بهداشت و سلامت زایمان بهره برد و با فراهم کردن زایمانی آرام و کم‌تنش، خاطره‌ای خوشایند از زایمان برای زنان ایجاد کرد و بدین

References

1. Bayrami R, Ebrahimipour H. Effect of the Quran sound on labor pain and other maternal and neonatal factors in nulliparous women. *Journal of Research and Health*. 2014; 4(4):898-902.
2. Mariza A, Anggraini CL. The effect of listening to holy Qur'an recitation on labor pain in the first stage of labor. *Malahayati International Journal of Nursing and Health Science*. 2020; 3(1):57-62.
3. Yazdiha MS, Naghibzadeh M, Ghorbani R, Emadi A, Hoseinzadeh B, Gohari A. The Relationship between Types of Delivery and Methods of Anesthesia with Occurrence of Jaundice in Term Neonates. *International Journal of Pediatrics*. 2018; 6(7):7959-64.
4. Parashi S, Kashanian M, Rabbani O. Comparison between entonox and oxygen on lowering labor pain and the progress of labor. *Razi Journal of Medical Sciences*. 2013; 20(112):45-52 (Persian).
5. Chuntharapat S, Petpichetchian W, Hatthakit U.

- Yoga during pregnancy: effects on maternal comfort, labor pain and birth outcomes. *Complementary Therapies in Clinical Practice*. 2008; 14(2):105-15.
6. Mohammaditabar S, Rahnama P, Kiani A, Heidari M. Effect of Quran citation during third trimester of pregnancy on severity of labor pain in primiparas women: a clinical trial. *Payesh*. 2012;11(6):906-1 (Persian).
 7. Craven RF, Hirnle CJ, Jensen S. *Fundamentals of nursing: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins*; 2008.
 8. Priyanto P, Kamal AF, Dahlia D. The Effectiveness of Psychoreligious Intervention: Murottal Al-Quran on Pain and Stress Level of Bone Cancer Patient. *Indonesian Journal of Global Health Research*. 2020; 2(4):375-84.
 9. Naeji Z, Lorestani K, Baghestani A. Investigating the Effect of Adhan on Anxiety and Pain Level in Patients after Cesarean Operation by Spinal Anesthesia: A Prospective Clinical Trial Study. *Journal of Research on Religion & Health*. 2020; 6(2):7-1. (Persian).
 10. Nichols FH, Humenick SS. *Childbirth education: practice, research and theory: WB Saunders Company*; 2000.
 11. Kuczkowski KM. Subarachnoid clonidine for labor pain: the two sides of the coin. *The Journal of Maternal-Fetal & Neonatal Medicine*. 2012; 25(5):550.
 12. Nayak D, Rastogi S, Kathuria OK. Effectiveness of music therapy on anxiety level, and pain perception in primipara mothers during first stage of labor in selected hospitals of Odisha. *IOSR Journal of Nursing and Health Science*. 2014; 3:7-14.
 13. Shirvani M, Mirzaeian R, Alidosti M, Babaei Heydarabadi A. The effect of holy quran recitation sound on vital signs and arterial oxygen pressure of unconscious patients hospitalized in icu. *American Journal of Pharmaceutical Sciences*. 2017; 4(5):1254-9.
 14. Abd-alrazaq A, Malkawi AA, Maabreh AH, Alam T, Bewick BM, Akhu-Zaheya L, et al. The effectiveness of listening to the Holy Quran to improve mental disorders and psychological well-being: Systematic review and meta-analysis. *Research Square*; 2020. Available at: <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-44376/v1>.
 15. YektaKooshali MH, Moladoust H, Pourrajabi A. The Effect of Sound of the Quran on Hygiene, Mental Health, and Physiological Functions: A Systematic Review. *Journal of Research on Religion & Health*. 2019; 5(1):136-47 (Persian).
 16. Esmaeili M, Ardestani N, Karamkhani M. Investigating the visual-oral effect of Quran verses on the intensity of labor pain among prim-parous patients. *Journal of Research on Religion & Health*. 2019; 5(1):112-22 (Persian).
 17. Forohari S, Honarvar R, Masomi R, Robati M, Hashemzadeh E, Setayesh Y. Investigating the audio effects of reciting the Holy Quran on labor pain. *Quran and Medicine*. 2017; 2(3):14-8 (Persian).
 18. El-Sayed HE-SM, Saadon OHMM, Saadon MMM. Effect of Listening to Holy Quran on Maternal and Neonatal Outcomes among Muslim Primiparous during the Active Phase of Labor. *International Journal of Novel Research in Healthcare and Nursing*. 2020; 7(2):115-126.
 19. Sahmeddini MA, Zamani Lari M, Mohammad Nabi R, Danaei L, Beigi N, Habibi H. The Effect of Listening to the Quran on Serum Cortisol Levels and Anxiety in Primiparous Women during the First Stage of Labor. *Iranian Journal of Obstetrics, Gynecology and Infertility*. 2014; 17(99):1-7 (Persian).
 20. Naderyanfar F, Soleimani M, Shekhi H. Effect of the Voice of Holy Quran on the Anxiety of Labor Candidate Pregnant Women. *Quran and Medicine*. 2019; 4(1):1-4 (Persian).
 21. Gouda Nasr ES, M Omar A, Mohamed Hegazy S. Effect of Listening to Holy Qur'an during labor on its Progress, Maternal and Neonatal outcome. *Egyptian Journal of Health Care*. 2021;12(1):1-15.
 22. MirBagher AjourPaz N, Ranjbar N. Effects of Recitation of Holy Quran on Anxiety of Women before Cesarean Section: A Randomize Clinical Trial. *Qom University of Medical Sciences Journal*. 2010; 4(1):15-9 (Persian).
 23. Allameh T, JabalAmeli M, Lorestani K, Akbari M. The Efficacy of Quran Sound on Anxiety and Pain of Patients under Cesarean Section with Regional Anesthesia: A Randomized Case-Controlled Clinical Trial. *Journal of Isfahan Medical School*. 2013; 31(235):601 (Persian).
 24. Rafati S, Borna H, Hajebrahim Tehrani F, Akhavi Rad SMB, Abdolla Poor Z. The effect of listening to Quran on umbilical cord cortisol level during caesarean section under spinal anesthesia. *Tehran University of Medical Sciences*. 2016; 74(2):113-9 (Persian).
 25. Sharifi A, Alipour A, Baharloei S. Comparison of the Effect of Instrumental Music and voices of Holy Quran on anxiety of woman before cesarean. *Nurs Midwifery Journal*. 2013;10(6). (Persian).
 26. Niaz Azari M, Abdollahi M, Zabihi Hesari NK, Ashoori J. Effect of spiritual group therapy on anxiety and quality of life among gestational diabetic females. *Journal of Religion and Health*. 2017; 5(1):11-20 (Persian).
 27. Irani M, Ghazanfarpour M, Nosrati Hadi Abad SF, Ramazanian Z, Ahmadi A, Ashrafinia F. Effect of Listening to Qur'an Recitation on

- Severity of Pain and Anxiety during Labor: A Systematic Review and Mehta-Analysis. Journal of Mazandaran University of Medical Sciences. 2020;30(191):144-54 (Persian).
28. Nourollahpour Shiadeh M, Khani S. The effect of Holy Quran voice on reducing pain and anxiety during the labor: a literature review. Novin Health Journal. 2019; 3(2):1-10 (Persian)
29. Mirbagher Ajorpaz N, Aghajani M, Shahshahani MS. The effects of music and Holy Quran on patient's anxiety and vital signs before abdominal surgery. Evidence Based Care. 2011; 1(1):63-76 (Persian).
30. Sanagoo A, Kalantari S, Jouybari L, Hosseini M, Emadi H. The experiences of pregnant women and mothers of hospitalized neonates in application of healing power of Quran to promote health in Golestan University of Medical Sciences (2012). Religion and Health. 2015; 2(2):43-52 (Persian).